

Vår gröna ekonomi – vilka är vägarna som tar oss dit?

- Inga stora, grundläggande samhällsförändringar hade skett utan sociala rörelser, inledde Håkan Thörn, professor i sociologi vid Göteborgs universitet.

Efter klimatmötet i Köpenhamn gick klimatrörelsen in i en depression och handlingsförlamning p g a förhandlingskollapsen och för stora förhoppningar. Kollapsen ledde till att fokus sattes på lokala handlingar snarare än toppmöten och att mobilisera hopp. Begrepp som naturens rättigheter och ekocid (brottet storskalig miljöförstörelse) började diskuteras. Klimatmötet i Paris beskrevs av vissa med jubel och andra med vrede. De flesta ville säga att avtalet var en seger för att peppa massorna.

Sociala rörelser mobiliserar genom berättelser och manar till handling. Endera genom att utlova en bättre och ljusare framtid eller genom hot om katastrof. Vilka berättelser vill vi skapa?

- Jag vill se det som i ljust av apokalypsen, sa Pella Thiel. Tappa hoppet! Vi ska lämna ett system och gå över till ett annat. Sörj ej – organisera, sa Joe Hill. Vi i Omställningsrörelsen säger "Sörj och organisera!"

Gretas tal i FN kommer att gå till historien. Det var systemkritiskt (ej tillväxt), handlade om klimaträttvisa (fördelningsperspektiv) och berättade att katastrofen redan är här (med fokus på Syd och klimatsorg). Hon kommunicerade "I have a nightmare" men förmedlade ändå inte uppgivenhet.

I september 2019 hölls Sveriges 3:e största demonstration, XR barrikaderade hamnen vid Preem m.m. Det här är inte resultatet av positiva budskap, utan konfrontation och civil olydnad.

Krismedvetenhet krävs. Säg som det är. Det handlar om utsläppsminskning, anpassning och lidande. Om vi misslyckas med den första får vi mer av de andra två.

- Det handlar ju om att vi ska få behålla så mycket som möjligt av det vi gillar; åka på skidsemester, bada i Östersjön, demokrati och trygghet, sa Björn Wiman, kulturchef på DN. Förändring är jobbigt. Var ärlig mot att omställning också är tuff, men mycket mer attraktivt än klimatkollapsen.

- Många jämför med nuläget, men samhället är ju i förändring. Människor är inte så dumma att de inte fattar att det inte bara är kul. Berätta sanningen, även om den inte är bekväm. Omställningen kommer inte vara hälften så jobbig som om vi är passiva och inte gör något.

Det finns en social snöbollseffekt som innebär att vi vill göra som alla andra, inte minst grannen ☺ Vi närmar oss en samhällelig "tipping point".

- Vi har offrat mycket på tillväxtens altare; gemenskap, tillhörighet, trygghet. Hur kan vi organisera oss med nerväxt? Hur ska vi bo, få mat etc. Det experimenterar vi med i Omställningsrörelsen, fortsatte Pella. Vad är viktigt på riktigt? Vad är det goda livet och det goda samhället? Vad är möjligt utifrån oss som bor här?

- Media följer samma kurva som miljörelsen med en dipp efter Köpenhamn, förklarade Björn. Gretas tal var en avtäckare tillsammans med värmeböljan i Sverige sommaren 2018. Tidigare fick klimatet plats som ett särintresse efter "viktiga" nyheter. Vi har mer och mer insett att människan är en del av naturen. Väv in klimat i alla nyheter; sport, säkerhetspolitik, ekonomi.

- Många verkar se marknaden som en egen organism, sa David Kihlberg, klimatchef Naturskyddsföreningen. Ekonomi är ju ett verktyg vi människor hittat på. Det verkar svårare att föreställa sig kapitalismens undergång än jordens!

Vi behöver göra nya regler för alla! Naturskyddsföreningen driver t ex ett fossilförbud till år 2030.

Många känner sig utanför samhället och har en rädsla för framtiden. Människan vill vara en meningsfull del, vill känna makt och delaktighet. Vi behöver kommunicera att det är hit vi ska, mycket snabbt dessutom. Allt vi gör har betydelse!

- Det är viktigt att omställningen känns attraktiv. Jag vill mynta ordet "extacy", sa Pella. Man ska känna att det är så härligt att man längtar dit!